

ACADEMIA ROMÂNĂ

Școala de Studii Avansate a Academiei Române (SCOSAAR)

Școala Doctorală de Sociologie și Științe Juridice

Domeniul: Drept

IOD: Institutul de Cercetări Juridice „Acad. Andrei Rădulescu”

COLOCVIU DE ADMITERE – STUDII DOCTORALE 2025–2026

Disciplina: Drept penal și drept procesual penal

Conducător științific: Prof. univ. dr. Ion Ifrim, CS II, Institutul de Cercetări Juridice „Acad. Andrei Rădulescu” al Academiei Române

TEME POSIBILE PENTRU LUCRĂRI DE DOCTORAT

A. Doctrină

I. Contribuția profesorului Ioan Tanoviceanu la dezvoltarea dreptului penal român.

II. Contribuția profesorului Vintilă Dongoroz la dezvoltarea dreptului penal român.

III. Contribuția profesorului Shneor Zalman Feller la dezvoltarea dreptului penal român.

IV. Contribuția profesorului George Antoniu la dezvoltarea dreptului penal român.

V. Integrarea gândirii juridico-penale românești în spațiul doctrinar și legislativ european.

B. Legislație penală

1. Legalitatea incriminării și a pedepsei – examen critic al Codului penal român și al codurilor europene.
2. Aplicarea legii penale în spațiu. Imunitatea de jurisdicție.
3. Extrădarea – reglementare și sugestii de lege ferenda.
4. Infrațiunea în Codul penal – concepte și teorii.
5. Vinovăția și imputabilitatea.
6. Raportul de cauzalitate în dreptul penal – teorii și practică judiciară.
7. Minoritatea și răspunderea penală a minorilor.
8. Sancțiunea penală: teoria pedepsei, măsuri de siguranță, măsuri educative.
9. Infrațiunea complexă *praeterintenționată* – probleme teoretice și practice.
10. Protecția penală a minorilor împotriva criminalității digitale în dreptul penal român.
11. Infrațiunile alimentare între protecția sănătății publice și securitatea națională.

12. Inteligența artificială și răspunderea penală – dileme de atribuire a vinovăției în cazul infracțiunilor generate prin algoritmi autonomi.
13. Protecția patrimoniului cultural prin mijloace penale.
14. Criminalitatea informatică și protecția datelor personale.
15. Răspunderea penală a persoanei juridice.
16. Individualizarea pedepsei – între criterii tradiționale și evaluări predictive.
17. Drept penal și bioetică – dileme privind biotehnologiile și transplantul.
18. Globalizarea criminalității și răspunsul penal la criminalitatea transfrontalieră.
19. Convenția Europeană a Drepturilor Omului și implicațiile asupra legii penale române.
20. Garantarea libertății persoanei potrivit dispozițiilor Codului de procedură penală.

C. Practica judiciară

1. Despre folosirea literaturii juridice în practica penală.
2. Rolul practicii judiciare în dezvoltarea dreptului penal român – între interpretare, unificare și modernizare legislativă.

Bibliografie (ordonată alfabetic)

Autori români

- Antoniu, George – *Tratat de drept penal*, vol. I, 2015.
- Antoniu, George – *Vinovăția penală*, 1995.
- Antoniu, George – *Tentativa*, 1996.
- Antoniu, George; Toader, Tudorel (coord.) – *Explicațiile noului Cod penal*, 5 vol., Ed. Universul Juridic, 2015.
- Antoniu, George; Toader, Tudorel și colab. – *Explicațiile noului Cod penal*.
- Basarab, Matei – *Drept penal*, 2 vol.
- Bodoroncea, Georgina; Cioclei, Valerian; Kuglay, Irina; Lefterache, Lavinia; Manea, Teodor; Nedelcu, Iuliana; Vasile, Francisca-Maria; Zlati, George – *Codul penal. Comentariu pe articole*, ediția a III-a.
- Boroi, Alexandru – *Drept penal, partea generală. Conform noului Cod penal*, Ed. C.H. Beck.
- Buzea, N. – *Infracțiunea penală și culpabilitatea*, Alba Iulia, 1944.
- Bulai, Bogdan N. – *Manual de drept penal. Partea generală*, Ed. Universul Juridic, 2007.
- Cioclei, Valerian – lucrări de specialitate în drept penal (parte generală și sexual offenses).
- Dongoroz, V. – *Drept penal*, 1939.
- Dongoroz, V. și colab. – *Explicații teoretice ale Codului penal și Codului de procedură penală*, 4+2 vol., 1969–1972.

- Ifrim, Ion – *Explicațiile Codului penal*, vol. I–IV, coautor, coord. G. Antoniu, T. Toader, Ed. Universul Juridic, 2025.
- Leghin, Octavian; Toader, Tudorel – *Drept penal român, partea specială*, București.
- Mateuț, Gheorghiță – lucrări de referință în drept penal și procedură penală.
- Michinici, Maria; Zolyneak, Maria – *Drept penal*.
- Mitrache, Constantin; Mitrache, Cristian – *Drept penal român. Partea generală*, 2022.
- Nistoreanu, Gh.; Dobrinoiu, V. și colab. – *Drept penal, partea specială*, București.
- Nițu, Daniel; Streteanu, Florin – *Drept penal. Partea generală*, vol. I, Ed. Universul Juridic, 2014.
- Pașca, Viorel – *Drept penal. Partea generală*, ediția a III-a, Ed. Universul Juridic.
- Pascu, Ilie; Uzlău, Andreea Simona; Muscalu, Gheorghe – *Drept penal. Partea generală*, ediția a IV-a, Ed. Hamangiu.
- Pop, Traian – *Drept penal*, 3 vol., Cluj, 1921–1924.
- Rătescu, N. și colab. – *Codul penal Carol al-II-lea, adnotat*, 1936.
- Streteanu, Florin – *Tratat de drept penal. Partea generală*, vol. I, Ed. C.H. Beck, 2008.
- Streteanu, Florin; Nițu, Daniel – *Drept penal. Partea generală*, vol. I, curs universitar, Ed. Universul Juridic, București.
- Tanoviceanu, Ioan – *Curs de drept penal și procedură penală*, 3 vol., Socec, 1912.
- Tanoviceanu, Ioan (comentat de V. Dongoroz) – *Tratat de drept și procedură penală*, 5 vol.
- Toader, Tudorel – *Codex penal. Codurile penale ale Statelor Uniunii Europene*, 5 vol., 2018.
- Toader, Tudorel; Marculescu-Michinici, Maria-Ioana; Crisu-Ciocinta, Anda; Dunea, Mihai; Raducanu, Ruxandra; Raduletu, Sebastian – *Noul Cod penal. Comentarii pe articole*, Ed. Hamangiu, 2014.
- Udroiș, Mihail – *Codul de procedură penală. Comentariu pe articole*, ediția a IV-a, 2023.
- Vasiliu, Teodor și colab. – *Codul penal comentat și adnotat*, 3 vol., 1972.

Autori străini

- Antolisei – *Manuale di diritto penale. Parte generale*, Milano, 1985, Giuffrè Editore.
- Clark, William; Marshall, W.L. – *A Treatise on the Law of Crimes*, 1967.
- Dreher, Eduard; Tröndle, Herbert – *Kommentar zum Strafgesetzbuch*, Auflage, 1983.

- Fiandaca, Giovanni; Musco, E. – *Diritto penale. Parte generale*, Bologna, 1985.
- Hassemer, Winfried – lucrări fundamentale de teorie penală.
- Jescheck, Hans-Heinrich – *Lehrbuch des Strafrechts*, ed. revizuite.
- Kenny, Courtney Stanhope – *Outlines of Criminal Law*, 1966.
- Lackner, Karl – *Strafgesetzbuch, mit Erläuterungen*, 1987.
- Manzini, Vincenzo – *Trattato di diritto penale italiano*, Torino, 1981.
- Maurach, Reinhart; Schroeder, Fr. Cristian – *Strafrecht Besonderer Teil*, 1977–1981.
- Maurach, Reinhart; Zipf, Heinz – *Strafrecht Allgemeiner Teil*, 1987.
- Model Penal Law, Philadelphia, PA: The American Law Institute, 1985.
- Pradel, Jean; Corstens, Geert – *Droit pénal européen*, Ed. Dalloz.
- Roxin, Claus – *Strafrecht. Allgemeiner Teil*, ediții multiple.
- Smith, John; Hegan, B. – *Criminal Law*, 1983.
- Welzel, Hans – *Lehrbuch des deutschen Strafrechts*, 1969.
- Williams, Glanville – *Criminal Law, The General Part*, 1961.
- Williams, Glanville – *Textbook of Criminal Law*, 1983.